

Filozofia Kaizen w dydaktyce akademickiej: Jak drobne zmiany przynoszą wielkie efekty

Andrzej Szymon Borkowski

Politechnika Warszawska, Wydział Geodezji i Kartografii

e-mail: andrzej.borkowski@pw.edu.pl

Filozofia Kaizen, wywodząca się z Japonii, opiera się na zasadzie ciągłego doskonalenia poprzez wprowadzanie drobnych, systematycznych zmian, które w dłuższej perspektywie przynoszą znaczące rezultaty. Choć pierwotnie była stosowana w zarządzaniu i przemyśle, jej zasady z powodzeniem można wykorzystać również w dydaktyce akademickiej. Zamiast wprowadzać rewolucyjne zmiany, nauczyciel akademicki może regularnie analizować swoje metody i wprowadzać drobne ulepszenia. Do pryncypialnych reguł filozofii Kaizen należą m.in. dostosowanie sposobu tłumaczenia trudnych zagadnień, zmiana formy pracy w grupach, ciągła aktualizacja i modyfikacja materiałów dydaktycznych i wprowadzanie nowych technologii edukacyjnych. Nauczyciel akademicki powinien wspierać uczniów w samodoskonaleniu, aby stopniowo poprawiać wyniki swoich studentów. Drobne zmiany mogą dotyczyć: ustalania małych, codziennych celów (np. drobna fakultatywna praca domowa utrwalająca wiedzę deklaratywną/proceduralną), regularna autorefleksja po sprawdzianach czy projektach oraz monitorowanie postępów w nauce, np. prowadzenie dziennika

czy sprawozdania. W filozofii Kaizen pielęgnuje się kulturę otwartej, pełnej, życzliwej i szybkiej informacji zwrotnej. Kaizen promuje otwartą komunikację i zachęca do dzielenia się pomysłami na poprawę. W dydaktyce można regularnie zbierać feedback od studentów na temat zajęć, organizować krótkie dyskusje bezpośrednio po zajęciach: „Co było dla Was pomocne?”, „Co można zrobić inaczej?” i tworzyć atmosferę, w której błędy są postrzegane jako naturalna część procesu nauki. Końcowo Filozofia Kaizen udowadnia, że proces nauki nigdy się nie kończy. Nauczyciel akademicki sam staje się wzorem dla uczniów, pokazując, że warto stale zdobywać nowe kompetencje poprzez uczestniczenie w kursach doskonalących (np. kursach „kanapkowych”), eksperymentowanie z nowymi metodami dydaktycznymi czy uczenie się od innych nauczycieli i studentów. W ramach pracy zaprezentowano pola w którym można wykorzystać Kaizen, a także przedstawiono dobre praktyki w dydaktyce akademickiej, niezależnie od prowadzonego przedmiotu czy uprawianej dyscypliny naukowej.